

Романтизм

Романтизм – це новий рух, що виник наприкінці 18 століття у літературі й мистецтві Німеччини, Англії й Франції. Потім з початку 19 століття романтизм поширився в Росії, Польщі й Австрії, а з середини 19 століття охопив інші країни Європи та Північної і Південної Америки.

В Україні романтизм з'явився на початку 19 століття.

Романтизм був реакцією проти раціоналізму, доби просвітництва і застиглих форм, схем і канонів класицизму та подекуди проти сентименталізму. Визначальними для романтизму стали ідеалізм у філософії і культ почуттів, а не розуму, звернення до народності, захоплення фольклором і народною мистецькою творчістю, шукання історичної свідомості й посилене вивчення історичного минулого, інколи втеча від доволішньої дійсності в ідеалізоване минуле або у вимріяне майбутнє чи й у фантастику. Романтизм призвів до вироблення романтичного світогляду та романтичного стилю і постання нових літературних жанрів — балади, ліричної пісні, романсової лірики, історичних романів і драм.

Засновники романтичного напрямку робили акцент на таємничості особистості, де кожна людина унікальна. Думка про загадковість людини та світу знайшла розвиток у романтизмі XIX століття.

Романтизм зосереджував увагу на (to pay attention to):

1. внутрішньому житті особистості (inner life),
2. захопленні фольклором / УНТ (admiration of folklore),
3. народною міфологією (national mythology).

Для романтиків **природа** – не фон подій, а живий учасник світового буття. Романтики проголосили єдність людини й природи.

Ознаками романтизму є заперечення раціоналізму, відмова від суворої нормативності в художній творчості, культ почуттів людини. Його **ідеологія** – це увага на людській особистості й на психологічних проблемах.

Представники Романтизму: Іван Франко, Михайло Старицький, Леся Українка, Микола Вороний та інші.

Велику роль (great role) у розвитку (development) українського романтизму відіграло (to play) **Кирило-Мефодіївське братство**.

Які були часи, що привели ідею романтизму?

Спочатку був створений класицизм, який вимагав осягнення розумом і мав багато

правил. Але прийшов час коли люди стали домагатися чогось інакшого, чогось, що ворушило б почуття, хвилювало б душу та пробуджувало уяву (imagination).

І на противагу класицизму **виник** і став стрімко розвиватися **романтизм**. Прийшов час, коли втерті, сухі, приписові форми, - хоч не раз дуже блискучі, зразкові – надокучили. Від творів письменників, що писали в класичному дусі, віяло холодом і штучністю. Люди стали домагатися чогось нового, чогось, що хвилювало б їх душу, що ворушило б почування та побуджувало уяву. Такий гарний світ глибоких людських почувань, буйний світ фантазії таївся в народних піснях, казках, віруваннях. Тим-то цей рух проти класицизму спонукав письменників звернутися до народу.

Риси Романтизму
<u>1.Романтизм</u> признавав гарним тільки те, що можна зрозуміти за допомогою <u>почуттів</u> .
<u>2.Романтизм</u> описував <u>ставлення до реального світу та почуття, які викликав реальний світ</u> .
3.У центрі твору показані <u>душевні переживання та почуття</u> героїв або головних персонажів.
4.Письменник має бути <u>творчим і креативним</u> . Бути вільним у виборі тем і літературної форми.

Які були помітні течії романтизму в Україні?

В цілому, у поетичній творчості українському романтизмі помітні **дві течії** — національно-патріотичний **у більшості поетів-романтиків** і суб'єктивно-ліричний.

Вправа 1. Уважно подивись на малюнки. Які відчуття викликає у тебе кожен малюнок?

Різниця між Класицизмом і Романтизмом

Класицизм	Романтизм
	
1. Класицизм признавав гарним тільки те, що можна збагнути розумом	1. Романтизм признавав гарним тільки те, що можна зрозуміти за допомогою почуттів
2. Класицизм описував світ у реальних формах, опанування яких відбувалося за допомогою розуму.	2. Романтизм описував <u>ставлення до реального світу та почуття, які викликав реальний світ.</u>
3. У центрі твору показані <u>вчинки героїв</u> або головних персонажів	3. У центрі твору показані <u>душевні переживання та почуття героїв</u> або головних персонажів
4. Письменник має <u>притримуватися правил</u> щодо вибору тем і літературної форми	4. Письменник має бути <u>творчим і креативним</u> . Бути вільним у виборі тем і літературної форми.

Романтизм дає нагоду письменникам звернутися у світ глибоких людських почуттів та у світ буйної фантазії.

Вивчаючи традиції та звичаї народу, дослідники знайшли вихід – звернулися до **етнографії**, науки, що вивчала звичаї народу. Ця наука допомогла у розвитку нового літературного напрямку, що ми сьогодні називаємо романтизмом.

Романтизм міг описати таємниче, щось таке, що не можна зрозуміти розумом (сни - dreams, чари – witchcraft, ворожба – divination, тиша - silence and etc.).

Такого матеріалу було багато в **фольклорі / УНТ**: піснях, переказах, казках, легендах і так далі. У кожного народу поети зверталися до усної народної творчості свого народу, де проявлялися прикмети окремих націй.

Романтизм розвивався у час наполеонівських війн та революцій, а тому народи

пробуджувалися до самостійного національного життя. Письменники намагалися підкреслити особливі риси свого народу, своєї національності.

У Західній Європі найвідоміші представники романтизму: Байрон (Byron- Англія), Гердер (Herder - Німеччина), Гете (Goethe-Німеччина), Шиллер (Schiller- Німеччина), Міцкевич (Mickiewicz - Польща), Жуковський (Росія), Пушкін (Росія) і Шевченко (Україна).

Першим яскравим представником українського романтизму був автор байок Левко Боровиковський (1806-1889). Він захоплювався українськими піснями, переказами і казками, на їх основах творив українські балади.

В українському письменстві вважаємо балади Петра Гулака-Артемовського (1790 – 1865) і

оповідання Григорія Квітки-Основ'яненка (1778 - 1843) творами ранніх романтиків.

Одним із найвизначніших представників українського романтизму був Амвросій Метлинський (1814-1870). Він збирав українські пісні і під їх впливом писав власні поезії.

Вправа 2. Заповни необхідну інформацію.

<p style="text-align: center;">Класицизм</p> 	<p style="text-align: center;">Романтизм</p>
<p>_____ признавав гарним тільки те, що можна збагнути _____</p>	<p>_____ признавав гарним тільки те, що можна зрозуміти за допомогою _____</p>
<p>Класицизм _____ описував _____, <u>опанування яких відбувалося за допомогою _____.</u></p>	<p>Романтизм описував _____ до реального світу та _____, які викликав <u>реальний світ.</u> _____</p>
<p>У центрі твору показані _____ героїв або <u>головних персонажів</u></p>	<p>У центрі твору показані _____ та _____ героїв або <u>головних персонажів</u></p>
<p>Письменник має притримуватися _____ щодо вибору тем і літературної форми</p>	<p>Письменник має бути _____ і креативним. <u>Бути _____ у виборі тем і літературної форми.</u></p>

Вправа 3. Подивися уважно на малюнки, напиши імена цих людей, хто вони та їхні роки життя.

Вправа 4. Дай відповіді на запитання.

1. Що таке романтизм?
2. На чому зосереджував увагу романтизм? Назви риси романтизму.
3. Яку роль відіграє природа в романтизмі?
4. Коли він з'явився і в яких країнах?
5. Коли романтизм прийшов в Україну?
6. Які були помітні течії романтизму в Україні?
7. Які літературні жанри з'явилися завдяки романтизму?
8. Які були часи, що привели ідею романтизму?
9. Назви найбільш визначних представників українського романтизму.
10. Яка організація значно вплинула на розвиток українського романтизму?
11. Що таке етнографія?
12. Назви найбільш визначних представників романтизму Західної Європи.